

МЕТА, ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

ПЛАН

1. Сутність управлінського обліку та його місце в системі управління
2. Предмет, метод та завдання управлінського обліку
3. Порівняльна характеристика фінансового та управлінського обліку
4. Принципи і системи організації управлінського обліку (самостійно)

1.1. Сутність управлінського обліку та його місце в системі управління

Управлінський облік — це процес виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі інформації, яка використовується менеджерами різних рівнів управління підприємством для планування, оцінки, контролю і регулювання його діяльності та прийняття стратегічних, поточних та оперативних управлінських рішень.

Етапи прийняття управлінських рішень:

1. Визначення мети та основних завдань;
2. пошук альтернативних варіантів завдань;
3. збір даних про альтернативні варіанти вирішення завдань;
4. вибір варіанта вирішення завдань
5. реалізація прийнятого рішення;
6. контроль і регулювання дій під час реалізації прийнятого рішення.

Основні функції управлінського обліку:

1. *інформаційна* — забезпечення керівників усіх рівнів управління інформацією, яка необхідна для стратегічного і поточного планування, контролю й прийняття управлінських рішень;
2. *комунікаційна* — формування інформації, яка є засобом внутрішнього комунікаційного зв'язку між рівнями управління і різними структурними підрозділами одного рівня управління;
3. *контрольна* — контроль і оцінка результатів діяльності внутрішніх підрозділів і підприємства загалом для досягнення його поточних завдань і стратегічної мети економічного розвитку;
4. *прогнозна* — перспективне і поточне планування та координування діяльності підприємства на підставі аналізу та оцінки змін внутрішнього і зовнішнього підприємницького середовища.

1.2. Предмет, метод та завдання управлінського обліку

Об'єкти управлінського обліку:

- витрати, доходи та фінансові результати діяльності підприємства, попередньо відображені у фінансовому обліку, які в управлінському обліку перегруповуються за їх цільовим призначенням (за видами продукції, замовленнями, господарськими процесами, стадіями виробництва, центрами відповідальності, сферами діяльності, регіонами реалізації тощо);
- методи та прийоми обліку і калькулювання витрат;
- методи трансфертного ціноутворення (трансфертна ціна – внутрішня ціна, за якою один підрозділ підприємства передає іншому продукцію чи послуги);
- методи та прийоми формування і подання внутрішньої звітності (зміст, призначення, терміни подання);
- методи прогнозування, планування (бюджетування), аналізу і контролю витрат, доходів та фінансових результатів.

Методи управлінського обліку:

Загальнометодичні прийоми дослідження об'єкта

- спостереження
- порівняння
- аналіз
- синтез

Загальнонаукові методичні прийоми бухгалтерського фінансового обліку

- рахунок
- подвійний запис
- документація
- інвентаризація
- оцінка
- калькуляція
- баланс

Специфічні методичні прийоми управлінського обліку

- групування і перегрупування витрат,
- методи калькулювання,
- нормування і лімітування витрат,
- методи розподілу, планування, прогнозування витрат

Завдання управлінського обліку

нормування витрат на виробництво продукції

облік витрат на виробництво паралельно
за багатьма напрямками

визначення об'єктів калькулювання
та калькуляційних одиниць

вибір методів обліку витрат на виробництво і
калькулювання собівартості продукції

складання планових і звітних калькуляцій
(кошторисів) та аналіз відхилень від нормативів

визначення собівартості, прибутку,
рентабельності; аналіз собівартості і
виявлення резервів її зниження

1.3. Порівняльна характеристика фінансового та управлінського обліку

Порівнювані показники (критерії)	Відмінності	
	Фінансовий облік	Управлінський облік
Користувачі	Зовнішні	Внутрішні
Відкритість даних	Доступні всім	Комерційна таємниця
Обов'язковість ведення	Обов'язковий	Необов'язковий
Базисна теорія	Подвійного запису	Облік за центрами відповідальності
Звітність	Повна фінансова	Короткотермінова сегментна
Періодичність звітності	Періодична (місячна, квартальна, річна)	Змінний інтервал, оперативна
Залежність від внутрішньої побудови діяльності (організаційна структура, технологічні процеси)	Не залежить	Залежить
Свобода вибору обліку	Відповідно до нормативних актів	Вільний вибір
Відображення часу (націленість)	Сувора ретроспективна фінансова історія	Орієнтація на майбутнє
Критерії точності	Абсолютна точність	Можливі відхилення
Обмеженість	Нормативні акти	Немає
Використання вимірників	Грошові	Грошові, кількісні, якісні, трудові

1.4. Принципи організації управлінського обліку

- *принцип неперервності діяльності підприємства;*
- *принцип використання єдиних критеріїв для обліку, аналізу та планування діяльності підприємства;*
- *принцип системності та цільового характеру формування інформації;*
- *принцип повноти й аналітичності інформації про об'єкти обліку;*
- *принцип періодичності відображення витрат і результатів діяльності підприємства та його структурних підрозділів;*
- *принцип оцінювання результатів діяльності підприємства та його структурних підрозділів;*
- *принцип комплексності, суть якого полягає у за-безпеченні багаторазового використання даних первинної і проміжної інформації для різних завдань управління;*
- *принцип комунікаційності — формування показників внутрішньої звітності як відображення комунікаційних зв'язків між рівнями управління підприємством.*